

ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΑΔΑΜΟΠΟΥΛΟΥ
ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ Α΄ ΑΘΗΝΩΝ

23 Μαρτίου 2022

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς τον Υπουργό Υγείας, κ. Αθανάσιο Πλεύρη.

Θέμα: «Προτάσεις από την Ομοσπονδία Συνεταιρισμών Φαρμακοποιών Ελλάδας για τις ελλείψεις φαρμάκων.»

Κύριε Υπουργέ,

Οι ελλείψεις φαρμάκων αποτελούν ένα πρόβλημα δημόσιας υγείας που καθιστά ανοχύρωτο το δικαίωμα των ασθενών για πρόσβαση στην ενδεδειγμένη- σύμφωνα με την επιλογή τους - φαρμακευτική αγωγή. Οι ελλείψεις αυτές αφορούν τόσο σε φάρμακα σπανίως χρησιμοποιούμενα όσο και σε ευρέως χορηγούμενα, έχουν δε ως συνέπεια την απώλεια εμπιστοσύνης προς το σύστημα υγείας αλλά και την Πολιτεία, καθώς διαταράσσεται η εύρυθμη λειτουργία της φαρμακευτικής αλυσίδας. Η αντιμετώπιση του προβλήματος των προαναφερόμενων ελλείψεων χρειάζεται να αποτελεί προτεραιότητα για το σύνολο των εμπλεκόμενων που συμμετέχουν στην αλυσίδα του φαρμάκου ή όσων επηρεάζουν την λειτουργία της ή επηρεάζονται από αυτήν. Η Πολιτεία οφείλει να μεριμνά έγκαιρα και αποτελεσματικά για την αντιμετώπιση του προβλήματος των ελλείψεων. Απαιτείται δέσμευση και δράση από όλες τις ενδιαφερόμενες πλευρές για την ικανοποίηση ενός τόσο σημαντικού στόχου, ο οποίος συνίσταται στη δυνατότητα οι ασθενείς σε ολόκληρη την επικράτεια να έχουν έγκαιρη πρόσβαση στην αρμόζουσα φαρμακευτική αγωγή.

Σε πρόσφατο επιστημονικό πόνημα που εξέδωσε η Ομοσπονδία Συνεταιρισμών Φαρμακοποιών Ελλάδας αναφέρονται ως κύριες αιτίες ελλείψεων φαρμάκων:

1) Στην εποχή μας η μεγάλη πλειοψηφία των πρώτων υλών προέρχεται από χώρες της Ασίας, πέραν της εθνικής μας ή/και της ευρωπαϊκής δικαιοδοσίας και του ελέγχου. Ο δε κίνδυνος στην τροφοδοσία αυξάνει σε συνθήκες παγκόσμιου ανταγωνισμού όπως απέδειξε η πρόσφατη πανδημία COVID-19.

2) Η παραγωγή φαρμάκων έχει έντονα παγκοσμιοποιηθεί με αποτέλεσμα η παραγωγή να έχει συγκεντρωθεί σε λίγα σημεία της υφηγίου και από εκεί να γίνεται διανομή σε όλο τον κόσμο· για παράδειγμα το 80% των αντιβιοτικών που χρησιμοποιούνται στην Ε.Ε. παράγονται σε Ινδία, Κίνα, Βραζιλία και Μεξικό. Ουσιαστικά ο κίνδυνος στην τροφοδοσία εντείνεται από τις συνθήκες παγκόσμιου ανταγωνισμού όπως επιβεβαίωσε η πρόσφατη πανδημία COVID-19.

3) Τα ασφαλιστικά ταμεία, ιδιωτικά και δημόσια, εστιάζουν σχεδόν αποκλειστικά στην τιμή του φαρμάκου, ιδιαίτερα όσον αφορά στα γενόσημα φάρμακα και δεν επιβραβεύουν την καινοτομία στην παραγωγή ή στην τροφοδοσία.

4) Η χαμηλή τιμή μπορεί να αντισταθμιστεί πιθανά από ένα μεγάλο όγκο ζήτησης. Ωστόσο, κάτω από ορισμένο κατώφλι της σχέσης τιμής/όγκου, καθίσταται ασύμφορη η παραγωγή και η τροφοδοσία της συγκεκριμένης αγοράς με το εν λόγω φαρμακευτικό προϊόν.

5) Η οικονομική κρίση του 2009 ανάγκασε τις ευρωπαϊκές χώρες να λάβουν μέτρα για τον περιορισμό της φαρμακευτικής δαπάνης, όπως αυτόματες επιστροφές χρημάτων, με αποτέλεσμα να αποσυρθεί πλήθος προϊόντων και εταιρειών από την φαρμακευτική αγορά.

6) Η παραγωγή ενός φαρμακευτικού προϊόντος και η τροφοδοσία της αγοράς με αυτό ώστε οι φαρμακευτικές εταιρείες να ανταποκρίνονται ακριβώς σε μια δεδομένη ζήτηση. Ωστόσο αυτό σημαίνει ότι οι εταιρείες είναι περισσότερο εκτεθειμένες σε διακυμάνσεις της τροφοδοσίας τους με πρώτες ύλες και λιγότερο ικανές να προσαρμοστούν στις διακυμάνσεις του όγκου της ζήτησης.

7) Έλλειψη ενός φαρμάκου μπορεί να οδηγήσει σε απρόσμενη αύξηση της ζήτησης άλλου φαρμάκου η οποία δεν μπορεί να καλυφθεί από την υπάρχουσα προσφορά και εν τέλει να δημιουργήσει νέα έλλειψη.

8) Απρόσμενα φαινόμενα μεγαλύτερης ή μικρότερης διάρκειας όπως είναι φυσικές καταστροφές, Επιδημίες, Πανδημίες κ.α., μπορούν να οδηγήσουν σε ανισορροπία προσφοράς και ζήτησης.

9) Η εμπορική νομοθεσία της Ε.Ε. επιτρέπει την ελεύθερη κυκλοφορία των αγαθών μεταξύ των χωρών με το παράλληλο εμπόριο. Αυτό σημαίνει ότι οι έμποροι χονδρικής πώλησης δύνανται να αγοράζουν φάρμακα σε χώρες με χαμηλές τιμές και να τα πωλούν σε χώρες με υψηλές τιμές. Αυτό το γεγονός μπορεί να οδηγήσει σε εξάντληση των αποθεμάτων στις αγορές με χαμηλότερες τιμές (όπως η χώρα μας), στη δημιουργία ανισοτήτων μεταξύ των ασθενών ανάλογα με τη χώρα διαμονής τους και τελικά στη διατάραξη της ενιαίας αγοράς.

Υπό τις συνθήκες της περιγραφόμενης αγοράς η Ομοσπονδία Συνεταιρισμών Φαρμακοποιών Ελλάδας προτείνει εφικτές λύσεις για τον έλεγχο του φαινομένου των ελλείψεων φαρμάκων στην ελληνική κοινωνία με:

- Ενημέρωση & Εκπαίδευση των ασθενών.

- Ενίσχυση της δυνατότητας των φαρμακοποιών σε περίπτωση έλλειψης φαρμάκου, για την υποκατάσταση του με: α) φαρμακευτικό προϊόν διαφορετικής εμπορικής ονομασίας – γενόσημο, β) φαρμακευτικό προϊόν ίδιας ή διαφορετικής εμπορικής ονομασίας αλλά με διαφορετική συσκευασία, γ) φαρμακευτικό προϊόν ίδιας ή διαφορετικής εμπορικής ονομασίας αλλά διαφορετικής φαρμακοτεχνικής μορφής ή οδού χορήγησης.

- Ενίσχυση της δυνατότητας των φαρμακείων να δημιουργήσουν σήμα πιθανής έλλειψης φαρμάκου.

- Ηλεκτρονική καταχώρηση των φαρμάκων που διατίθενται από τα φαρμακεία.
- Υποχρεωτική διάθεση μέρους των συνταγογραφούμενων φαρμάκων μόνο με ηλεκτρονική συνταγή.
- Δημιουργία διαύλου ασφαλείας ως ψηφιακού εργαλείου για εξυπηρέτηση της ζήτησης.
- Συγκεκριμενοποίηση της Υποχρέωσης Δημόσιας Υπηρεσίας που αφορά στην υποχρέωση που επιβάλλεται στους εμπόρους χονδρικής πώλησης να διαθέτουν μονίμως ένα σύνολο φαρμάκων καταλλήλων για την κάλυψη των απαιτήσεων μιας γεωγραφικά καθορισμένης περιοχής, με ταυτόχρονη εξασφάλιση της παράδοσης των απαιτούμενων προμηθειών σε πολύ σύντομα χρονικά διαστήματα σε όλη την έκταση της εν λόγω περιοχής [Άρθρο 2 παρ. 19 της ΚΥΑ ΔΥΓ3α/Γ.Π. 32221/2013 (ΦΕΚ Β' 1049)].
- Ενίσχυση του θεσμικού πλαισίου χονδρικής πώλησης φαρμάκων.
- Συστηματική παρακολούθηση του εθνικού αποθέματος.
- Συστηματική παρακολούθηση των ελλείψεων με ανάπτυξη κατάλληλης θεματικής ιστοσελίδας.
- Συστηματική παρακολούθηση των παράλληλων εξαγωγών.
- Απόθεμα & Ευθύνη Φαρμακευτικών Εταιρειών.
- Ενίσχυση του Ε.Ο.Φ..
- Δημιουργία μόνιμης Επιτροπής Ελλείψεων Φαρμάκων.
- Αλληλεγγύη μεταξύ των χωρών της Ε.Ε..
- Ανεξαρτησία, συνεργασία, αμοιβαιότητα μεταξύ των χωρών της Ε.Ε..

Στην κατακλείδα του υπομνήματος αναφέρεται ότι χρειάζεται να δοθεί προτεραιότητα στην προώθηση της εγχώριας παραγωγής βασικών και στρατηγικής σημασίας φαρμάκων. Παράλληλα υπάρχει η ανάγκη για έλεγχο των άμεσων ξένων επενδύσεων σε εργοστάσια παραγωγής φαρμάκων τα οποία αποτελούν τμήμα της κρίσιμης υγειονομικής υποδομής. Είναι απαραίτητο να ενθαρρυνθεί η θέσπιση κινήτρων προκειμένου να πεισθούν οι εταιρείες να παράγουν δραστικές ουσίες και φάρμακα.

Κατόπιν των ανωτέρω ερωτάται ο κ. Υπουργός:

- Πως προτίθεστε να αξιοποιήσετε το επιστημονικά τεκμηριωμένο πόνημα της Ομοσπονδίας Συνεταιρισμών Φαρμακοποιών Ελλάδας περί των ελλείψεων φαρμάκων;
- Προτίθεστε να προβείτε σε άμεσο διάλογο με την Ομοσπονδία Συνεταιρισμών Φαρμακοποιών Ελλάδας ώστε με δημόσια και ανοιχτή διαβούλευση να δοθούν λύσεις στα προβλήματα που αφορούν στις ελλείψεις φαρμάκων για την ελληνική κοινωνία;

Η ερωτώσα Βουλευτής

Αγγελική Αδαμοπούλου
Ανεξάρτητη Βουλευτής Α΄ Αθηνών